

4 Φιάλες με αποφύσεις στο χείλος &

[1]

2 μόνωτα κυάθια με αντωπή απόφυση

Από τα νεκροταφεία τύμβων του Μακεδονικού Ολύμπου (ΜΟ)

Ε. Πουλάκη Παντερομαλή

4 Φιάλες με αποφύσεις στο χείλος

Ι. Γενικά

Πρόκειται για ένα αποσπασματικό (ΜΔ 2332/ΓαΤυ 14δ) και 3 ολόκληρα φιαλόσχημα χειροποίητα αγγεία (ΜΔ 2469/ΓαΤυ 5γ, ΜΔ 2188/ ΓαΤυ 6ε, ΜΔ 2448/ ΓαΤυ 11γ) με αποφύσεις στο χείλος, σχήμα χαρακτηριστικό της Πρώιμης Εποχής του Σιδήρου στη

[2]

Κεντρική Μακεδονία. Δύο από τα αγγεία βρέθηκαν στα πόδια του νεκρού, ένα στο ώμο και το τελευταίο είχε παρασυρθεί από εκσκαφέα.

ΤΑΦΟΣ	ΑΓΓΕΙΟ	ΝΕΚΡΟΣ	ΣΗΜΕΙΟ
1.	ΓαΤυ 5Γ : ΜΔ 2469	N1	ΩΜΟΣ Δ.
2.	ΓαΤυ 6Ε : ΜΔ 2188	N1	ΠΟΔΙΑ Δ., ΠΕΛΜΑΤΑ
3.	ΓαΤυ 11Γ : ΜΔ 2448	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ
4.	ΓαΤυ 14Δ : ΜΔ 2332(αποσπ)		αδηλο

Κανένα δεν είναι όμοιο με τα υπόλοιπα, έχουν ωστόσο ως κοινά χαρακτηριστικά το ρηχό ημισφαιρικό σώμα, την αδιαμόρφωτη κυκλική βάση (ελαφρά κυρτή και ασταθή) και το πλατύ περιχέλωμα που φέρει ένα ζεύγος διάτορες και ένα τυφλές αποφύσεις, αντωπές ανά ζεύγος. Όλες οι αποφύσεις πλάθονται ενιαία με την περιφέρεια του χείλους. Τα τρία ολόκληρα αγγεία έχουν παρόμοιο μέγεθος, το αποσπασματικό είναι μεγαλύτερο. Με πηλό κιτρινέρυθρο ή ερυθρό, είναι στιλβωμένα εσωτερικά και εξωτερικά.

A. Κιτρινέρυθρος με μίκα και εγκλείσματα

- ΜΔ 2188/ ΓαΤυ 6ε 5YR 5/6, 5/8 yellowish red [3]
- ΜΔ 2448/ ΓαΤυ 11γ 5YR 5/6, 5YR 5/8 yellowish red
- ΜΔ 2332 Αποσπ/κό (5YR 6/8 reddish yellow)

B. Ερυθρός με μίκα και εγκλείσματα

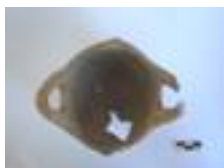
- ΜΔ 2469/ΓαΤυ 5γ 2,5YR 5/8 red

Στην Βεργίνα βρέθηκαν 32 παραδείγματα και θεωρήθηκε ότι απηχούν ξύλινα πρότυπα,

αφού πράγματι θυμίζουν ξύλινα αγγεία. Θεωρήθηκε επίσης ότι η γενική ομοιότητα του σχήματος επιτρέπει να συσχετισθεί με τα φιαλόσχημα αγγεία με ραβδώσεις και αποφύσεις στο χείλος της ΥΕΧ. Από εξωτερικά στοιχεία (θέση και βάθος τάφου) θεωρήθηκαν, γενικά,

[4]

από τα νεώτερα του νεκροταφείου της Βεργίνας. Ο τύπος εμφανίζεται στην περιοχή του Ολύμπου ήδη από το πρωϊμότερο νεκροταφείο ΠΕΣ στις Τρεις Ελιές της αρχαίας Πέτρας, με αντωπές τριγωνικές αποφύσεις και δύο αρκετά μεγάλες, οριζόντιες λαβές.

Τρεις Ελιές, φιάλη με αντωπές αποφύσεις και αντωπές οριζόντιες λαβές.

II. Κατάλογος

1. ΜΔ 2469

Προέλευση

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 5, τάφος Γ, Ν1. Ορθιο επάνω στον δεξιό ώμο του νεκρού.

Διατήρηση

Λείπει μέρος της βάσης, του σώματος, του χείλους και των αποφύσεων. Συγκολλημένο από αρκετά μεγάλα και μικρά θραύσματα, με απολεπίσεις και αποκρούσεις.

Χρώματα

Πηλός ερυθρός (2,5YR 5/8 red), με μίκα και εγκλείσματα. Καλά ψημένο, σε λίγα σημεία με ελαφρά σκουρόχρωμο μπισκότο.

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,061μ., Διάμ. χείλους σωζόμενη : 0,18-0,157μ., Διάμ. χείλους εσωτερική : 0,136μ., Πάχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0057μ., Διάμ. βάσης : 0,076μ., Διάμ. μέγιστη σώματος : 0,165μ., Πλάτ. τετραγωνικής απόφυσης : 0,033μ., Πάχ. τετραγωνικής απόφυσης : 0,01μ., Διάμ. οπής : 0,013μ.

Περιγραφή

Χειροποίητη φιάλη με αποφύσεις στο χείλος. Σώμα ρηχό ημισφαιρικό που καταλήγει σε αδιαμόρφωτο χείλος με πεπλατυσμένη περιφέρεια. Ελλειπτικής τομής, το μοναδικό που είναι πιεσμένο (στον άξονα των τριγωνικών αποφύσεων). Ενιαία με το χείλος πλάθονται οι αποφύσεις. Σώζονται τρεις μικρές τριγωνικές, οι δύο αντωπές, η τρίτη τμήμα του διάτρητου ζεύγους. Σώζεται επίσης μια μεγαλύτερη τετράπλευρου περιγράμματος και ελλειπτικής

τομής με κεντρική διαμπερή οπή, και μέρος της αντωπής. Η επάνω εξωτερική πλευρά του τετράπλευρου περιγράμματος, ελαφρά διευρυμένη, εξέχει από τα στελέχη προσάρτησης (το ένα άκρο σπασμένο). Εσωτερικά και εξωτερικά πυκνά και οριζόντια ίχνη στίλβωσης και μικρά ακανόνιστα χαράγματα. Βάση κυκλική αδιαμόρφωτη και ελαφρά κυρτή.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Δεν είναι όμοια με καμμία από τις υπόλοιπες, αν και συγγενέστερη μπορεί να θεωρηθεί η ΜΔ 2188/ΓαΤυ 6ε^E, (διάτρητο ζεύγος αποφύσεων, ορθογωνικού περιγράμματος, που πλαισιώνεται από δύο ακόμη μικρές τριγωνικές). Η τροχήλατη λεκανίδα ΜΔ 2528 χρονολογεί το αγγείο στην ΥποΠΓ εποχή.

Εξωτερικές συγκρίσεις

- Μ. Ανδρόνικος, Βεργίνα 1 Το νεκροταφείο των τύμβων, Αθήνα 1969, σελ. 208-209 (για το γενικό σχήμα, χωρίς παράλληλο ως προς τις τετραγωνισμένες αποφύσεις).

2. ΜΔ 2188

Προέλευση

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 6, τάφος E, N1. Δεξιά από τα πόδια του νεκρού, δίπλα από τα πέλαμα και κάτω από τον κάνθαρο ΜΔ 2187, πλάγια τοποθετημένη.

Διατήρηση

Ολόκληρο, με απολεπίσεις και αποκρούσεις. Συγκολλημένα λίγα θραύσματα στο χείλος.

Χρώματα

[\[5\]](#)

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 5/6, 5/8 yellowish red) , με μίκα και εγκλείσματα.

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,064μ., Διάμ. χείλους μέγιστη : 0,184-0,167μ. με τις αποφύσεις, Διάμ. χείλους εσωτερική : 0,134μ., Διάμ. βάσης : 0,077μ., Πάχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,001μ., Διάμ. μέγιστη σώματος : 0,16μ., Πλάτ. τετραγωνικής απόφυσης : 0,026μ., Πάχ. τετραγωνικής απόφυσης : 0,01μ., Διάμ. οπής : 0,0145μ.

Περιγραφή

Χειροποίητη φιάλη με αποφύσεις στο χείλος. Σώμα ρηχό, ημισφαιρικό κα βάση κυκλική αδιαμόρφωτη, ελαφρά κυρτή και ασταθής. Αδιαμόρφωτο χείλος με πεπλατυσμένη περιφέρεια όπου ενιαία πλάθονται δύο ζεύγη αντωπών αποφύσεων. Το ένα ζεύγος αποτελείται από δύο μεγαλύτερες, τετραγωνικού περιγράμματος αποφύσεις/λαβές, που πλαισιώνονται από δύο μικρές οξυκόρυφες τριγωνικές αποφύσεις σε μικρή απόσταση. Το δεύτερο ζεύγος, στον κάθετο άξονα, αποτελείται από δύο μικρότερες τριγωνικές αποφύσεις με αποστρογγυλεμένη κορύφωση. Εσωτερικά και εξωτερικά πυκνά οριζόντια, ίχνη στίλβωσης.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Δεν είναι όμοια με καμμία από τις υπόλοιπες, αν και συγγενέστερη ίσως μπορεί να θεωρηθεί η ΜΔ 2469/5Γ (διάτρητο ζεύγος αποφύσεων, ορθογωνικού περιγράμματος, που πλαισιώνεται από δύο ακόμη μικρές τριγωνικές), που χρονολογείται την ΥποΠΓ Εποχή.

Εξωτερικές συγκρίσεις

- Μ. Ανδρόνικος, Βεργίνα 1 Το νεκροταφείο των τύμβων, Αθήνα 1969, σελ. 208-209. Για το γενικό σχήμα, δεν υπάρχει παράλληλο ως προς τις τετραγωνισμένες αποφύσεις.

3. ΜΔ 2448 Χειροποίητη φιάλη με αποφύσεις στο χείλος

Προέλευση

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 11, τάφος . Στα πόδια του νεκρού, πάνω στο κάτω μέρος των κνημών και τα πέλματα. Ταφή γυναικεία.

Διατήρηση

Σχεδόν ολόκληρο, λείπουν αρκετά θραύσματα από το σώμα, το χείλος και τη μία απόφυση. Συγκολλημένο από αρκετά μεγάλα και μικρά θραύσματα, με απολεπίσεις και αποκρούσεις.

Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 5/6, 5YR 5/8 yellowish red), με μίκα και εγκλείσματα.

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,073μ., Διάμ. χείλους : 0,178-0,185μ., Πάχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0107μ., Διάμ. βάσης : 0,075μ., Διάμ. μέγιστη σώματος : 0,165μ., Πλάτ. απόφυσης : 0,033μ., Διάμ. οπής : 0,014μ.

Περιγραφή

Χειροποίητη φιάλη με αποφύσεις στο χείλος. Σώμα ρηχό, ημισφαιρικό που καταλήγει σε αδιαμόρφωτο χείλος με πεπλατυσμένη περιφέρεια. Ενιαία με το χείλος πλάθονται

τέσσερεις μικρές τριγωνικές αποφύσεις, ανά δύο αντωπές. Το ένα ζευγάρι (σώζεται ολόκληρη μόνο η μία απόφυση) ελαφρά μεγαλύτερο με διαμπερή μικρή οπή στο κέντρο, ελλειπτικής τομής. Αχνά και ακανόνιστα ίχνη στίλβωσης. Βάση κυκλική αδιαμόρφωτη και ελαφρά κυρτή.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Διαφορετική από τις υπόλοιπες, τουλάχιστον όσον αφορά τη μορφή των αποφύσεων. Τα συνευρήματα την χρονολογούν στους προϋμότερους τάφους του νεκροταφείου του ΜΟ.

Εξωτερικές συγκρίσεις

- Μ. Ανδρόνικος, Βεργίνα 1 Το νεκροταφείο των τύμβων, Αθήνα 1969, σελ. 17, 83, πιν. 33, Δ1, που βρέθηκε με παρόμοια μικρή πρόχου. Βλ. και πιν. 75 ΑΘ2, πιν. 68, ΑΕ 7, σ. 68, 110.

Η κατασκευή του τύμβου Δ είναι η αρχαιότερη της Βεργίνας (τέλη 11^{ου}-αρχές 10^{ου} αι.),

[\[6\]](#)

μαζί με την κατασκευή του τύμβου Ν. Η κατασκευή του τύμβου ΑΕ τοποθετείται στις αρχές του 10^{ου} αι. Ο τύμβος ΑΘ περιείχε τρία μόνο αγγεία, από τα οποία το δεύτερο είναι μία τροχήλατη λεκανίδα με ψηλό πόδι («βραχύπους κύλιξ») που είναι παλιότερη του αντίστοιχου σχήματος με χαμηλή βάση (ΥποΠΓ) και το τρίτο μία χειροποίητη φιάλη με κομβιόσχημες απολήξεις στις λαβές.

4. ΜΔ 2332

Προέλευση

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 14, τάφος Δ. Άγνωστη η θέση του σε σχέση με τον νεκρό, παρασυρμένα από τον εκσκαφέα.

Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 6/8 reddish yellow), με μίκα και εγκλείσματα.

Διαστάσεις

Ύψ. σωζόμενο : 0,06μ., Διάμ. χείλους σωζόμενη : 0,088μ., Πλάτ. μέγιστο σωζόμενο : 0,10μ., Μήκ. μέγιστο σωζόμενο : 0,085μ, Πάχ. τοιχώματος : 0,012μ.

Διατήρηση - Περιγραφή

Είκοσι έξι όστρακα από το σώμα και το χείλος μεγάλης χειροποίητη φιάλης με αποφύσεις στο χείλος.. Αποσπασματικά και αποκρουσμένα. Ρηχό και βαθύ σώμα με πολύ χοντρά

τοιχώματα. Απολήγει σε αδιαμόρφωτο χείλος με πεπλατυσμένη περιφέρεια και ακανόνιστες αποφύσεις.

Συγκρίσεις

Παρόμοιο με τα αγγεία ΜΔ 2469/ΓαΤυ 5γ, ΜΔ 2188/ ΓαΤυ 6ε, ΜΔ 2448/ΓαΤυ 11γ.

Το συνεύρημα ΜΔ 2329/ ΓαΤυ 14δ όμοιο ως προς το σχήμα, με διαφορά στη διακόσμηση με τα ΜΔ 2325/ ΓαΤυ 14γ, 2328/ ΓαΤυ 14ε Για αυτή την ομάδα από το Λευκαντί Ι το unclassified P 6.1, στον πιν. 129. Όλα από τον ίδιο τύμβο.

2 Χειροποίητα μόνωτα κυάθια με κάθετη λαβή

και αντωπή απόφυση

Από τα νεκροταφεία τύμβων του Μακεδονικού Ολύμπου (ΜΟ)

Ε. Πουλάκη Παντερμαλή

Ι. Γενικά

Πρόκειται για δύο χειροποίητα μόνωτα κυάθια, με μία κάθετη λαβή και μία αντωπή μικρή απόφυση. Σχετικά μικρού μεγέθους: το ΜΔ 2303/ ΓαΤυ 15ζ αντίστοιχου των μικρών κανθάρων, λίγο μεγαλύτερο και κυρίως βαθύτερο το ΜΔ 2298/ ΓαΤυ 15ε. Με αδιαμόρφωτη βάση. Στιλβωμένα, εσωτερικά και εξωτερικά με οριζόντια ακανόνιστα ίχνη στίλβωσης. Και τα δύο βρέθηκαν κοντά στους αστραγάλους του νεκρού. Έχουν μεταξύ τους αρκετές διαφορές ώστε, παρόλη την αποσπασματικότητα του ΜΔ 2298/ ΓαΤυ 15ε, να μπορούν να αποτελούν δείγματα δύο ομάδων, ως εξής:

Α.

Κυάθιο που έχει σώμα και χείλος με καρινωτό περίγραμμα, παρόμοια με τους χειροποίητους κανθάρους «θεσσαλικού» τύπου και τις φιάλες με οριζόντιες λαβές.

[7]

Πρόκειται για ένα αρκετά σπάνιο σχήμα με παράδοση από την Εποχή του Χαλκού. Πρωιμότερα δείγματα συναντώνται στη Θεσσαλία και τη Μακεδονία με συγγενικά

[8]

παραδείγματα στα Βαλκάνια. Τα καρινωτά αγγεία έχουν παράδοση στην περιοχή του ΜΟ από τη Μέση-αρχές Υστερης Εποχής Χαλκού τουλάχιστον, αποσπασματικά σωζόμενα..

Οστρακο από τον οικισμό στη θέση Βάλτος Λεπτοκαριάς (οικισμός Μέσης και αρχών Υστερης Εποχής του Χαλκού).

Το ΠΓ σχήμα φαίνεται να επιχωριάζει στη Βόρεια Θεσσαλία, με παρόμοια παραδείγματα από τη Μαρμαριάνη, το Αργυροπούλι Τυρνάβου (περιοχή των στενών της Μελούνας, πιθανότατα περιοχή της αρχαίας Ηλώνης ή Λειμώνης (κατά τον Στράβωνα), το Ρετζιούνι (θεσσαλικός Κάτω Ολυμπος, δυτικά των Γόννων), την Ελασσόνα.

- Γ. Αρβανίτου-Μεταλληνού, Η Ηπειρωτική Θεσσαλία κατά τους Πρωτοϊστορικούς Χρόνους, Η Μαρτυρία της Κεραμικής, Τόμος Β, 189-190. «Θα μπορούσαμε λοιπόν να ισχυριστούμε ότι ο τύπος Α παραπάνω είναι βαλκανικό δάνειο, προσαρμοσμένο στις ντόπιες παραδόσεις (ΜΕ λαβή) του ιδίου εργαστηρίου με τους χειροποίητους καλυκόσχημους καθαροειδείς σκύφους, [\[9\]](#)
μαζί με τους οποίους συνήθως συναντάται .... Ο τύπος Α χρονολογείται στα πρώιμα ΠΓ χρόνια
- Γ. Αρβανίτου-Μεταλληνού, οπ. Τόμος Α, Κείμενα, σ. 50, 55. Τόμος Γ, πιν. 9/1. (ΜΒ 3018, Αργυροπούλι Τυρνάβου. Θολωτός τάφος Α, ΠΠΓ-ΥΠΓ ίσως και ΥποΠΓ [\[10\]](#) I).
- Γ. Αρβανίτου-Μεταλληνού, οπ., Τόμος Α, Κείμενα, σ. 77-78. Τόμος Γ, πιν. 43, [\[11\]](#)
44 (ΜΒ 341 και 342, κιβωτιόσχημοι τάφοι στο Ρετζιούνι. ΠΠΓ).
- Γ. Αρβανίτου-Μεταλληνού, οπ. Τόμος Α, Κείμενα, σ. 79-84. Τόμος Γ, πιν. 50. (ΜΒ 82, τυχαία ευρήματα από την Ελασσόνα. ΠΠΓ)
- W.A.Heurtley-T.C.Skeat, Marmariani, p. 16, Pl. Ib
“Flat loop handle. The ridge separating the two parts of the vase is pinched out at the front into a triangular knob. The clay is grey in the fracture, warm yellow on the surface, which has a smooth texture (due to a slip) like that of Minyan pottery.”
- Χ. Κουκούλη –Χρυσανθάκη, Πρωτοϊστορική Θάσος, Τα νεκροταφεία του οικισμού Καστρί, 1992, σχ. 85, VIIIΓ, αρ. 147, 148, πιν. 28/6, πιν. 104/13, πιν. 334/2.

1. ΜΔ 2303

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 15, τάφος Ζ. Ορθιο, δεξιά από τα πόδια του νεκρού, δίπλα στις κνήμες.

Διατήρηση

Λείπουν μικρά θραύσματα από το σώμα και το χείλος. Με εκτεταμένες απολεπίσεις και αποκρούσεις, ιδιαίτερα στη βάση.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (7,5YR 6/6 reddish yellow), με τεφρό πυρήνα. Δεν υπάρχει, ευδιάκριτη τουλάχιστον, μίκα. Λίγα εγκλείσματα.

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,06μ., Διάμ. βάσης : 0,07μ., Διάμ. μέγιστη σώματος : 0,128μ., Διάμ. χείλους : 0,152-0,14μ., Ύψ. χείλους : 0,033μ., Πάχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0043μ., Ύψ. λαβής : 0,037μ., Πλάτ. λαβής σωζόμενο : 0,03μ., Πάχ. λαβής σωζόμενο : 0,0055μ.

Περιγραφή

Χειροποίητο μόνωτο κυάθιο, καρινωτό, με μία κάθετη λαβή και μία αντωπή μαστοειδή απόφυση. Ελλειπτικής τομής από τη βάση έως το χείλος, έντονα πιεσμένο στον άξονα της λαβής. Σώμα ρηχό ημισφαιρικό, παρόμοιο των κανθάρων «θεσσαλικού» τύπου, με τους οποίους πιθανότατα ανήκει στο ίδιο εργαστήριο. Οξυκόρυφη εξωτερική γωνία και ομαλή αυλάκωση εσωτερικά στη μετάβαση προς το υψηλό χείλος, που είναι εξέχον, ισούψες με το σώμα και κοίλου περιγράμματος. Με αδιαμόρφωτη και έντονα εξωστρέφουσα απόληξη και με διάμετρο που υπερβαίνει τη μέγιστη του σώματος. Βάση αδιαμόρφωτη και ελαφρά κοίλη, που δημιουργεί πλατύ χαμηλό κωνικό έξαρμα εσωτερικά στον πυθμένα.

Από τη λαβή σώζεται ελάχιστο τμήμα και τα ίχνη της πρόσφυσης. Κάθετη, πιθανότατα ταινιωτή, δεν υπερβαίνει τον ορίζοντα του χείλους. Η άνω πρόσφυση, κάτω από την περιφέρεια του χείλους και η κάτω, στη γωνιώδη μετάβαση του σώματος προς το χείλος. Στο ίδιο ύψος και στην απέναντι πλευρά, μικρή ακανόνιστη κωνική απόφυση. Εσωτερικά και εξωτερικά, οριζόντια και λοξά ίχνη στίλβωσης.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Σώμα και χείλος παρόμοια με τους κανθάρους θεσσαλικού τύπου.

B.

Χωρίς καρινωτό σώμα, αλλά βαθύ ημισφαιρικό με σχεδόν αδιαμόρφωτο και ελαφρά εξωστρεφές χείλος και βάση αδιαμόρφωτη κυρτή. Αρκετά παρόμοιο αγγείο στην περιοχή του ΜΟ είναι γνωστό από το πρωϊμότερο νεκροταφείο ΠΕΣ, στις Τρεις Ελιές της αρχαίας Πέτρας. Συγγενικά κυάθια έχουν παράδοση στην περιοχή από τη Μέση – Αρχές Υστερης Εποχής Χαλκού, με μία κάθετη λαβή και μία αντωπή οριζόντια.

Κυάθιο από τις Τρεις Ελιές της αρχαίας Πέτρας (Μέση- αρχές Υστερης Εποχής Χαλκού).

Κυάθιο από τον Βάλτο

Σχετικά παρόμοιο, ένα παράδειγμα από τη δυτική Μακεδονία:

- K. Romiopoulou, Some pottery of the Early Iron Age from Western Macedonia, BSA 66 (1971), σελ. 357-358, αρ. 31, εικ. 6, πιν. 58.

2. ΜΔ 2298

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 15, τάφος E, N1. Δεξιά από τα πόδια του νεκρού, δίπλα στους αστραγάλους. Μουσείο Δίου.

Διατήρηση

Λείπει το μεγαλύτερο μέρος του χείλους και μικρό μέρος του άνω σώματος. Συγκολλημένο από τρία μεγάλα θραύσματα, με απολεπίσεις, εκτεταμένες αποκρούσεις και ρωγμές.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός καστανός (7,5YR 5/6 strong brown). Με μίκα, εγκλείσματα, χοντρά τοιχώματα και τεφρό μπισκότο.

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,072μ., Διάμ. χείλους σωζόμενη : 0,143μ., Ύψ. χείλους : 0,009μ., Πάχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,005μ., Διάμ. βάσης : 0,06μ., Διάμ. μέγιστη σώματος : 0,14μ., Πλάτ. απόφυσης : 0,0103μ.

Περιγραφή

Σώμα ημισφαιρικό που καταλήγει σε χαμηλό και αδιαμόρφωτο, πολύ ελαφρά εξωστρεφές χείλος. Χαμηλότερα, στη μέγιστη διάμετρο του σώματος μικρή μαστοειδής απόφυση. Στην απέναντι πλευρά, ίχνος πρόσφυσης λαβής, πιθανόν κάθετης. Βάση αδιαμόρφωτη, ελαφρά κυρτή και ασταθής. Εσωτερικά και εξωτερικά, ακανόνιστα οριζόντια ίχνη στίλβωσης.

[1]

Όπως όλα τα αγγεία της ανασκαφής, καταγράφηκαν-συντηρήθηκαν-σχεδιάστηκαν ύστερα από πολλά χρόνια, με τη βοήθεια του INSTAP το οποίο ευχαριστώ θερμά. Ευχαριστώ την Αθ. Μουράτη και τον Αρη Μπαχλά, για πολλαπλή βοήθεια.

[2]

John K. Papadopoulos, *The Early Iron Age Cemetery at Toroni, Volume 1: Text, Monumenta Archaeologica* 24, Los Angeles 2005, p. 491.

[3]

Η μέτρηση στην επιφάνεια και μετά από στερέωση του πηλού.

[\[4\]](#)

Ανδρόνικος Μ., Βεργίνα Ι, Το Νεκροταφείον των Τύμβων, Αθήνα 1969, σ. 208-9.

[\[5\]](#)

Η μέτρηση στην επιφάνεια και μετά από στερέωση του πηλού.

[\[6\]](#)

Ανδρόνικος Μ., οπ. σ. 277, 279.

[\[7\]](#)

Καρινωτά χειροποίητα κυάθια που εισήχθησαν στο Λευκαντί, ίσως ενέπνευσαν το τοπικό «carinated solid-painted cup» της φάσης Ια της ΥΕ ΙΙΓ. Βλ. D. Evely (editor), Lefkandi IV-The Bronze Age, Sup. Vol. no 39, BSA 2006, p. 141. M.R. Popham, E. Milburn, The Late Helladic IIIC Pottery of Xeropolis (Lefkandi), A Summary, BSA 61, 1971, p. 338.

[\[8\]](#)

Βλ. E.Hanschman-Vl.Milojicic, Argissa III, 1976, πιν. 52, 6, πιν. 63 A1, 70 3. Chr. Podzuweit, Spatmykenische Keramik von Kastanas, Αρχαία Μακεδονία, σ. 217, εικ. 23 1. JbZ. K.Kilian, Mycenaean up to Date, 1988 K.Kilian, Mycenaean up to Date, 1988, σ. 127, εικ. 7-8. Cl.Eibner, Der Bereich der mittleren Donau, εικ. 1,3. 10,4. Tibor Kemenczeit, Nordostungarn in der spatbronzezeit, εικ. 2 αρ. 4,21

[\[9\]](#)

Τους χειροποίητους κανθάρους, τους οποίους σε αυτή τη μελέτη ονομάζουμε κανθάρους Θεσσαλικού τύπου.

[\[10\]](#)

Τάφος που πιθανότατα σχετίζεται με τον οικισμό στον Λόφο Καστρί Αργυροπουλίου Τυρνάβου

[\[11\]](#)